

پانیده رحیمی خبرنگار گروه اقتصاد

براساس ماده یک قانون جهش تولید مسکن مصوب مرداد ۱۴۰۰، دولت موظف است نیاز سالانه مسکن کشور را بر اساس اعلام وزارت راه و شهرسازی در مناطق شهری و روستایی تأمین نماید و به‌نحوی برنامه‌ریزی و اقدام کند تا در چهار سال نخست اجرای این قانون، سالانه به طور متوسط حداقل یک میلیون واحد مسکونی در کشور برای متقاضیان واجد شرایط عرضه گردد. آخرین آمارها نشان می‌دهد از زمان اعلام این مصوبه تاکنون یعنی در حدود ۴ سال حدود ۶۷۲ هزار واحد پروانه ساختمانی دریافت کرده‌اند؛ عددی که تنها حدود ۱۷ درصد از آن ۴ میلیون واحدی است که تا امروز باید تحویل و ساخته می‌شد. با این حال، فارغ از موانع احتمالی مانند تسهیلات بانکی یا تأمین زمین، یک اتفاق قابل تأمل در این مدت رخ داده است، افزایش چشمگیر نرخ نهاده‌های ساختمانی. بررسی‌های «فرهیختگان» نشان می‌دهد از شهریور ۱۴۰۰ تا تابستان ۱۴۰۴ به طور میانگین قیمت مصالح ساختمانی حدود ۴ برابر افزایش یافته است. در عین حال، برخی از مصالحی که سهم عمده‌ای در هزینه‌های ساخت دارند، رشد قیمت ۶ تا ۷ برابری را تجربه کرده‌اند. اهمیت این موضوع در آن است که با افزایش هزینه‌های تمام‌شده، قیمت نهایی واحدهای نهضت ملی مسکن به طور قابل توجهی بالا می‌رود. بر این اساس، هرچه تأخیر در ساخت و تحویل واحدها طولانی‌تر شود، فشار مالی بر متقاضیان، به‌ویژه دهک‌های پایین درآمدی بیشتر می‌شود. این موضوع در نهایت باعث می‌شود بسیاری از این متقاضیان مسکن به‌ویژه در دهک‌های پایین توان تأمین هزینه‌ها را نداشته باشند و مجبور شوند از ادامه پروژه انصراف دهند یا امتیاز خود را واگذار کنند، موضوعی که بارها در آگهی‌های فروش امتیاز یا نقل و انتقالات مسکن دولتی مشاهده شده است.

رشد ۴ برابری مصالح ساختمانی طی ۴ سال

آخرین گزارش نهضت ملی مسکن نشان می‌دهد تعداد واحدهای دارای پروانه ساختمانی در کشور ۶۷۱ هزار و ۸۶۰ واحد است. از این تعداد، سهم دولت چهاردهم ۱۸۰ هزار و ۳۲۸ واحد (۲۶.۸۴ درصد) است. این در حالی است که چند میلیون نفر در این طرح ثبت‌نام کرده بودند و قرار بود سالانه یک میلیون واحد مسکونی به متقاضیان تحویل داده‌شود. اگر این طرح براساس تکالیف قانون جهش تولید مسکن مصوب مجلس اجرا می‌شد تا پایان امسال، باید ۴ میلیون نفر صاحب خانه می‌شدند، اما این اتفاق نفتاد و حالا تا این موضوع با چالش‌های بزرگی مواجه است که یکی از آنها رشد تصاعدی قیمت تمام‌شده مسکن است. با توجه به صفر بودن قیمت‌زمین در طرح نهضت ملی مسکن، مهم‌ترین نهاده در بین هزینه‌های تمام‌شده مسکن دولتی، قیمت مصالح ساختمانی است. بررسی‌های «فرهیختگان» نشان می‌دهد در کمتر از ۴ سال یعنی از شهریور ۱۴۰۰ که قانون جهش تولید مسکن ابلاغ شده تاکنون، قیمت ۳۰ قلم از مصالح ساختمانی به طور میانگین ۳٫۷ برابر شده است. این عدد نشان می‌دهد از تابستان ۱۴۰۰ یعنی هم‌زمان با آغاز نهضت ملی مسکن تا به امروز، هزینه تمام‌شده مسکن دولتی به طور قابل توجهی افزایش یافته است.

خاک رس، صدرنشین افزایش قیمت‌ها

بررسی‌ها نشان می‌دهد از شهریور ۱۴۰۰ تاکنون، در میان تمامی مصالح، خاک‌رس بیشترین رشد را تجربه کرده است، به طوری که قیمت هر تن خاک رس در تابستان ۱۴۰۰ حدود ۱۸۰ هزار و ۵۰۰ تومان بوده و در تابستان ۱۴۰۴ به یک میلیون و ۱۰ هزار تومان رسیده است؛ یعنی تقریباً ۷.۹ برابر افزایش یافته است. این رشد چشمگیر نشان‌دهنده افزایش شدید هزینه‌های تولید و حمل‌ونقل مواد اولیه مورد استفاده در ساخت‌وساز است و تأثیر مستقیمی بر قیمت آجر و بلوک‌های سیمانی و در نهایت هزینه نهایی ساخت ساختمان‌ها داشته باشد.

قیمت مصالح ساختمانی در ۴ سال اخیر ۴ برابر شده است، پروژه‌های بزرگ ساختمان‌سازی گران‌تر تمام می‌شوند

مسکن ملی را کِش ندهید

پرواز فلزات!

طی ۴ سال اخیر، قیمت فلزات ساختمانی نیز روند صعودی قابل توجهی داشته‌اند. تیر آهن نمرة ۲۴ با رشد ۵٫۹ برابری از یکپویی ۱۵ هزار و ۳۶۰ تومان به ۹۰ هزار تومان در هر کیلوگرم رسید. سایر سازه‌های تیر آهن نیز افزایش‌های مشابهی را تجربه کرده‌اند؛ به عنوان مثال، تیر آهن نمرة ۱۲ حدود ۵٫۸ برابر و تیر آهن نمرة ۲۰ حدود ۵٫۶ برابر رشد داشته‌اند. تیر آهن نمرة ۲۲ با افزایش ۵٫۳ برابری و تیر آهن نمرة ۱۴ با رشد ۲٫۹ برابری نیز از این روند مستثنی نبوده‌اند. علاوه بر تیر آهن، ناودانی‌ها و نبشی‌ها نیز افزایش قابل توجهی داشته‌اند. قیمت ناودانی نمرة ۱۶ و کمتر بیش از ۳.۵ برابر شده و قیمت نبشی نمرة ۲۰ تا ۶۰ حدود ۲.۵ برابر رشد داشته است. همچنین، قیمت میلگرد ساده نمرة ۱۸ و کمتر و میلگرد ساده نمرة ۲۰ و بالاتر به ترتیب حدود ۲.۴ و ۲.۲ برابر افزایش یافته است. این افزایش گسترده قیمت فلزات، ناشی از رشد جهانی قیمت فولاد و مواد اولیه، افزایش نرخ ارز و محدودیت‌های تولید داخلی بوده و اثر مستقیم بر هزینه اسکلت فلزی ساختمان‌ها دارد.

فشار سنگین بر بخش نازک‌کاری و نما

مصالح مورد استفاده در نازک‌کاری و پوشش‌های کف و دیوار نیز افزایش قابل توجهی داشته‌اند. موزاییک معمولی ۳۰×۳۰ با افزایش ۵٫۷ برابری از ۳۳ هزار و ۳۱۴ تومان به ۱۸۹ هزار و ۲۰۰ تومان و موزاییک سیمانی ساده ۳۰×۳۰ با رشد ۵٫۵ برابری از ۳۷ هزار و ۵۷۱ تومان به ۲۰ هزار تومان افزایش یافته است. این تغییرات نشان می‌دهد که حتی اقلام پرکاربرد و نسبتاً رزان نیز به‌شدت تحت تأثیر تورم قرار گرفته‌اند. همچنین، بلوک سیمانی به ابعاد ۱۰×۲۰×۴ حدود ۵.۲ برابر گران‌تر شده و قیمت آن از ۳ هزار و ۲۵۰ تومان به ۱۷ هزار تومان در هر قالب رسیده است. این افزایش قیمت بلوک‌های سیمانی و موزاییک‌ها، هزینه‌هایی ساخت‌بناها را به‌شکل محسوس افزایش می‌دهد، به‌ویژه در پروژه‌های بزرگ و انبوه‌سازی که مصرف این اقلام بسیار بالا است.

افزایش قیمت مصالح سنگی و پوششی

مصالح سنگی و پوششی نیز رشد قیمتی قابل توجهی داشته‌اند. قیمت سنگ پلاک صیقلی تراورتن قرمز از ۳۰۹ هزار و ۶۴۳ تومان به ۸۷۰ هزار تومان در هر مترمربع رسیده و حدود ۲.۸ برابر افزایش یافته است. گچ کیسه‌ای ۳۰ کیلویی نیز با افزایش ۲.۶ برابر به ۳۶ هزار تومان رسیده است. این روند افزایشی می‌تواند تأثیر مستقیمی بر هزینه نازک‌کاری، نماکاری و تزئینات داخلی ساختمان‌ها داشته باشد. مصالح عمومی مانند سیمان پرتلند تپ ۵۰ و ۵۰ کیلویی، شن و ماسه رشد کمتری نسبت به فلزات و سنگ‌ها داشته‌اند، اما همچنان افزایش قابل توجهی تجربه کرده‌اند. قیمت سیمان پرتلند از ۴۷ هزار و ۵۷۱ تومان به ۸۶ هزار تومان در هر کیسه رسیده و حدود ۱.۸ برابر شده است. قیمت شن و ماسه شسته نیز به ترتیب ۶۰ درصد و ۱۲۸ درصد افزایش یافته است. اگرچه این ارقام نسبت به تیر آهن و موزاییک رشد کمتری داشته‌اند، اما به‌دلیل مصرف بسیار بالا در پروژه‌های ساختمانی، افزایش قیمت آن‌ها نیز قابل تأثیر توجهی بر هزینه‌های ساخت‌دارد.

افزایش ۳٫۷ برابری قیمت کولر

تجهیزات جانبی و سر ماشینبی نیز در این مدت رشد قیمتی قابل توجهی داشته‌اند. برای نمونه، کولر ۷۰۰۰ با افزایش ۳٫۷ برابری از ۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان به ۱۹ میلیون و ۷۵۰ هزار تومان رسیده است. این افزایش قیمت اقلام غیر ساختمانی نیز فشار اقتصادی بر مالکان و سازندگان ساختمان‌ها را افزایش داده و هزینه‌های تکمیلی ساخت‌وساز را بالا برده است.

عقب‌نشینی دهک‌های پایین از خانه‌دار شدن

با توجه به آمارها و روند صعودی بی‌سابقه قیمت مصالح ساختمانی، چشم‌انداز نهضت ملی مسکن با چالش‌های جدی مواجه‌شده است. قرار بود این برنامه، سالانه یک میلیون واحد مسکونی تحویل دهد و نیاز میلیون‌ها متقاضی را پاسخگو باشد، اما آمارهای اخیر نشان می‌دهد تا امروز حدود ۶۷۲ هزار واحد پروانه ساختمانی دریافت

قیمت مصالح ساختمانی در ۴ سال اخیر ۴ برابر شده است، پروژه‌های بزرگ ساختمان‌سازی گران‌تر تمام می‌شوند

کرده و مراحل اجرایی بخشی از پروژه‌ها با تأخیر مواجه شده است. این فاصله میان برنامه‌ریزی و اجرا، فشار اقتصادی زیادی بر متقاضیان ایجاد کرده است؛ چراکه بسیاری از افراد برای خاندار شدن متکی به وعده‌های دولتی بوده‌اند. افزایش چشمگیر قیمت مصالح، از جمله خاک رس، فلزات، موزاییک و بلوک‌های سیمانی، هزینه ساخت را چندین برابر کرده و قیمت تمام‌شده پروژه‌های نهضت ملی مسکن را به‌شدت تحت تأثیر قرار داده است. این تورم در مصالح نه تنها مالی بر سازندگان و دولت وارد می‌کند، بلکه دسترسی خانوارها به مسکن ارزان و قابل تهیه را محدود می‌سازد. پروژه‌های بزرگ انبوه‌سازی که باید سهم عمده مسکن ملی را پوشش دهند اکنون با هزینه‌های بالاتر و کندی پیشرفت روبرو هستند و این امر می‌تواند چشم‌انداز تحویل سریع واحدها را با مشکل مواجه کند.

از سوی دیگر، تأخیر در تحویل واحدها و رشد هزینه‌ها، ریسک اجتماعی و اقتصادی

نیز ایجاد می‌کند؛ چراکه بسیاری از متقاضیان نهضت ملی مسکن، با انتظار خانه‌دار شدن و صرف هزینه‌های اولیه، اکنون با فشار مالی و ابهام در آینده مواجه‌شده‌اند. این شرایط ضرورت دارد دولت و متولیان پروژه‌ها علاوه بر تلاش برای تکمیل و تحویل واحدها، تدابیری برای کنترل قیمت مصالح و حمایت از سازندگان و خریداران در نظر بگیرند تا واعده مسکن ملی بتواند به واقعیت نزدیک شود و فشار اقتصادی بر خانوارها کاهش یابد. در مجموع، نهضت ملی مسکن، اگرچه چشم‌انداز ارزشمندی برای تأمین مسکن خانوارها محسوب می‌شود، اما بدون مدیریت دقیق هزینه‌ها و برنامه‌ریزی اجرایی موثر، امکان تحقق وعده‌ها و پاسخگویی به تقاضای میلیونی را به خطر می‌اندازد. این وضعیت نشان می‌دهد که اصلاحات سریع و تدابیر حمایتی ضروری است تا اهداف این نهضت به ثمر برسد و تأثیر مثبت آن بر بازار مسکن و زندگی خانوارها محقق شود.

نام کالا	واحد مبادله	متوسط قیمت تابستان ۱۴۰۰	متوسط قیمت در تابستان ۱۴۰۴	درصد افزایش	چند برابر شده؟
خاک رس	تن	۱۲۸,۵۰۰	۱,۰۱۰,۱۲۰	۶۸۶	۷٫۹
تیر آهن نمرة ۲۴	کیلوگرم	۱۵,۳۶۴	۹۰,۰۰۰	۴۸۶	۵٫۹
تیر آهن نمرة ۱۲	کیلوگرم	۱۴,۰۷۵	۸۱,۰۰۰	۴۷۵	۵٫۸
موزاییک معمولی ۳۰×۳۰	مترمربع	۳۳,۳۱۴	۱۸۹,۲۰۰	۴۶۸	۵٫۷
تیر آهن نمرة ۲۰	کیلوگرم	۱۵,۲۹۳	۸۶,۰۰۰	۴۶۲	۵٫۶
موزاییک سیمانی ساده به ابعاد ۳۰×۳۰	مترمربع	۳۷,۵۷۱	۲۰۵,۰۰۰	۴۴۶	۵٫۵
تیر آهن نمرة ۲۲	کیلوگرم	۱۵,۳۳۶	۸۱,۰۰۰	۴۲۸	۵٫۳
بلوک سیمانی به ابعاد ۱۰×۲۰×۴۰	قالب	۳,۲۵۰	۱۷,۰۰۰	۴۲۳	۵٫۲
پودرسنگ معمولی(کیسه‌ای)	کیسه ۲۵ کیلویی	۹,۵۹۲	۴۲,۵۰۰	۳۴۳	۴٫۴
بتن آماده با عیار ۳۰۰	مترمکعب	۶۴۲,۰۷۷	۲,۸۱۱,۱۵۳	۳۳۶	۴٫۴
تیر آهن نمرة ۱۶	کیلوگرم	۱۲,۳۲۹	۵۹,۰۰۰	۳۱۲	۴٫۱
تیر آهن نمرة ۱۸	کیلوگرم	۱۲,۳۶۴	۵۸,۵۰۰	۳۰۷	۴٫۱
کولر ۷۰۰۰	یک عدد	۵,۴۰۰,۰۰۰	۱۹,۷۵۰,۰۰۰	۲۶۶	۳٫۷
ناودانی نمرة ۱۶ و کمتر	کیلوگرم	۱۶,۶۵۷	۵۹,۰۰۰	۲۵۴	۳٫۵
آجر قزاقی ۵/۵ سانتی	قالب	۲,۱۵۸	۷,۵۰۰	۲۴۸	۳٫۵
آجر ماشینی سوراخدار قرمز ۵/۵ سانتی	قالب	۱,۹۷۰	۶,۱۹۰	۲۱۴	۳٫۱
تیر آهن نمرة ۱۴	کیلوگرم	۱۴,۳۲۱	۴۱,۷۴۸	۱۹۲	۲٫۹
سنگ پلاک صیقلی تراورتن قرمز	مترمربع	۳۰۹,۶۴۳	۸۷۰,۰۰۰	۱۸۱	۲٫۸
گچ کیسه ۳۰ کیلویی	کیسه	۱۳,۷۸۶	۳۶,۰۰۰	۱۶۱	۲٫۶
ناودانی نمرة ۱۸ و بالاتر	کیلوگرم	۱۶,۶۵۷	۴۳,۰۰۰	۱۵۸	۲٫۶
نبشی نمرة ۳۰ الی ۶۰	کیلوگرم	۱۶,۷۲۹	۴۱,۵۵۰	۱۴۸	۲٫۵
مفتول سیاه	کیلوگرم	۱۸,۷۹۰	۲۶,۰۰۰	۱۴۵	۲٫۴
میلگرد ساده نمرة ۱۸ و کمتر	کیلوگرم	۱۶,۶۱۴	۳۹,۵۱۶	۱۳۸	۲٫۴
ماسه شسته	تن	۱۴۰,۲۱۴	۳۲۰,۰۰۰	۱۲۸	۲٫۳
ماسه طبیعی (ماسه کفی)	تن	۱۴۳,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۱۲۴	۲٫۲
میلگرد ساده نمرة ۲۰ و بالاتر	کیلوگرم	۱۶,۷۴۳	۳۷,۰۰۰	۱۲۱	۲٫۲
آجر فشاری	قالب	۱,۲۲۶	۲,۶۰۰	۱۱۲	۲٫۱
سیمان پرتلند تپ ۲ و ۵۰ کیلویی	کیسه	۴۷,۵۷۱	۸۶,۰۰۰	۸۱	۱٫۸
شن	تن	۱۵۰,۳۸۵	۲۴۰,۰۰۰	۶۰	۱٫۶
ماسه بادی	تن	۱۲۷,۴۰۰	۱۹۵,۰۰۰	۵۳	۱٫۵
میانگین تغییرات قیمت				۲۶۵	۳٫۷

از ۱۳۵۰ دلار ترومن تا بوئینگ چند تریلیون دلاری ترامپ ریاست جمهوری در آمریکا خریدنی شد؟

فاطمه سادات مرتضوی خبرنگار گروه اقتصاد

هفته‌نامه اکونومیست در یکی از مقالات اصلی خود در شماره جدیدش، با انتشار تصویری از دلار گرفته تا ساعت و تسبیح عربی به همراه تصویر ترامپ؛ به انتقاد از تیغ‌زنی‌ها و جیب‌بری‌های سیاسی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا پرداخته است. در ادامه بخش‌هایی از این مقاله آماده شده است که به بررسی تاریخ اخلاق‌گرایی و فسادگرایی آمریکا و روسای جمهوری آن اشاره کرده است.

زوال خطوط قرمز در آمریکا

در تاریخ سیاسی آمریکا، کمتر رئیس‌جمهوری را می‌توان یافت که مانند هری ترومن پس از خروج از کاخ‌سفید، با چنین سماجی خود را از هر منفعت شخصی دور نگه داشته باشد. او که در اوج جنگ سرد تصمیماتی سرنوشت‌ساز گرفته و دو دویب اتمی را علیه ژاپن به کار برده بود، هنگام ترک قدرت تنها به یک اصل اخلاقی سخت‌گیرانه پایبند ماند: «ریاست‌جمهوری یک ملک تجاری نیست.» ترومن، برخلاف رئیس‌جمهور ادوار اخیر آمریکا، خصوصاً دونالد ترامپ، به جای تبدیل‌کردن قدرت سابق خود به فرصتی برای ثروث‌اندوزی، با یک مستمری محدود و حق‌التألیف خاطراتش زندگی را ادامه داد. برای بسیاری از آمریکایی‌های ۲۰۲۵ این رفتار بیشتر شبیه‌سادگی یا حتی نوعی «بی‌عرضگی مالی» به‌نظر می‌آید. زیرا اکنون دوران سیاستمدارانی است که از همان لحظه خروج از قدرت، در قراردادهای سخنرانی، مشاوره‌های تجاری و بنیادهای چندمیلیونی به رویشان باز می‌شود. اما پرسش اصلی اینجاست؛ چه شد که سیاست آمریکا در طول هفتاد سال از اخلاق اداری ترومن فاصله گرفت و به دوران «خطوط قرمز بخار‌شده / وقتی اصول یک بازی‌اند» رسید؛ دورانی که در آن خطوط قرمز نه می‌میم می‌شوند و نه رعایت!

تغییرات بزرگ در حکومت‌داری آمریکا

اگر ترومن امروز رئیس‌جمهور بود، به احتمال زیاد رسانه‌ها تیر می‌زدند؛ «رئیس‌جمهوری که هنر پول‌درآوردن بلد نبود» چرا؟ چون در جهان امروز، رؤسای‌جمهور پس از پایان حضور در حکومت برای یک سخنرانی یک ساعته صدها هزار دلار دریافت می‌کنند. از آن بدتر حتی خانواده‌های رؤسای‌جمهور نیز؛ پول‌های بزرگ چند تریلیون دلاری از خزانه کاخ‌سفید و حتی دنیا از خاورمیانه تا اروپا به جیب می‌زنند. البته که احتمالاً بگوئید شاید در نقاط دیگر جهان هم این اتفاق بیفتد؛ اما نمونه اخیرش خانواده دونالد ترامپ را ببینید. پول فرزندان ترامپ در هیئت‌مدیره بانک‌ها، شرکت‌های انرژی و هلدینگ‌های فناوری جا گرفته است. چرا دار و برویم؟ همین چند ماه اخیر، پلومبرگ گزارش داد خانواده دونالد ترامپ فقط از رم‌

درصد است، یعنی با این وضعیت ظرفیت سوءاستفاده احتمالاً بسیار بیشتر شده است.

۲. نقش رئیس‌جمهور در اقتصاد امروز بسیار عمیق‌تر است

در عصر زرین، رئیس‌جمهور نقش تعیین‌کننده در سیاست صنعتی و تجارت خارجی نداشت؛ اما اکنون هر تغییر سیاست می‌تواند میلیارد‌ها دلار را جابه‌جا کند.

۳. رئیس‌جمهور امروز نیازی به خرید وفاداری ندارد

در گذشته سیاستمداران مجبور بودند با رشوه و امتیاز حمایت سیاسی بخرند؛ اما امروز پایگاه وفادار ترامپ، بدون نیاز به خریداری، با تمام قوا از او حمایت می‌کند و قانونگذاران جمهوری خواه از تقابل با او هراس دارند. پس الگوی فساد تغییر شکل داده، نه برای خرید نفوذ، بلکه برای فروش نفوذ.

چرا رفتار رئیس‌جمهور هزینه سیاسی ندارد؟

یکی از معماهای بزرگ سیاست امروز آمریکا این است که چرا چنین رفتارهایی هزینه سیاسی اندکی دارد. پاسخ در دو عصر نهفته است:

۱- تعصب حزبی شدید

در جامعه‌ای دو قطبی، اگر دموکرات‌ها بگویند چیزی فاسد است، بسیاری از جمهوری‌خواهان نتیجه می‌گیرند که «لایه دروغ است» و بالعکس.

۲- سابقه فساد در هر دو جناح

دموکرات‌ها نیز پرونده‌های بحث‌برانگیزی داشته‌اند؛ از معاملات تجاری خانواده بایدن گرفته تا کمک‌های مالی قطر به نییاد کلینتون.

این سباقیه‌ها باعث شده بخشی از جامعه رفتارهای کنونی را نه یک «انحراف خطرناک»، بلکه یک «سنخه کمی شدیدتر همان بازی معمول سیاست» تلقی کند، تلقی‌ای که به گفته تحلیلگران کاملاً غلط است؛ اما تاریخ آمریکا نشان می‌دهد این وضعیت پایدار نیست؛ هر بار که آمریکا وارد دوره‌ای از فساد و افراط شده، در پی آن موج اصلاحات قدرتمند شکل گرفته؛ پس از عصر زرین، قوانین انتخاباتی فدرال، پس از واترگیت، قانون اخلاق در حکومت؛ پس از بحران ۲۰۰۸، مقررات جدید مالی. به همین دلیل بسیاری معتقدند «دوران همه‌چیز مجاز است» نیز پایان خواهد یافت.

فرصتی که ترامپ به رقبای ضد فاسد داد

ده سال پیش، یک نامزد سیاسی با شعار «خشکاندن باتلاق واشنگتن» وارد رقابت شد و میلیون‌ها رأی کسب کرد. این شعار هنوز یکی از پرفروش‌ترین پیام‌های سیاسی در آمریکاست؛ حتی اکنون قوی‌تر از هشدار درباره تهدید علیه دموکراسی لیبرال و امروز، به گفته کارشناسان، رئیس‌جمهور فعلی یعنی ترامپ با رفتارهایش یک فرصت طلایی در اختیار رقبایش قرار داده؛ فرصتی برای شکل‌گیری موجی جدید از اصلاحات ضدفساد که شاید قواعد قدرت در واشنگتن را برای سال‌ها تغییر دهد.

امضای رئیس‌جمهور، سرنوشت میلیاردها دلار راتعین‌می‌کند

اقتصاد ۳۰ تریلیون دلاری آمریکا امروز نه تنها بزرگ‌تر از هر زمان دیگری است، بلکه به‌شدت درگیر تصمیماتی است که از کاخ‌سفید صادر می‌شود؛ تعرفه‌ها، مجوزهای صادرات فناوری، ادغام‌های غول‌های صنعتی، قراردادهای دفاعی و حتی سرمایه‌گذاری خارجی. در این حوزه‌ها، تصمیم نهایی اغلب با شخص رئیس‌جمهور است. وقتی او بنا به موقعیت یا حتی خلق‌و‌خوی روزانه‌اش تصمیمی را تغییر دهد، شرکت‌ها حاضرند میلیون‌ها دلار خرج کنند تا به او نزدیک شوند.

نماد جدید این دوران؛ سالن رقص کاخ سفید

ساخت یک سالن رقص جدید در محل قدیمی بارش شرقی کاخ سفید تبدیل به یکی از مهم‌ترین نقاط تجمع نفوذ شده است. حامیان مالی این پروژه چه کسانی‌اند؟ شرکت‌های بزرگ پیمانکاری دولتی، شرکت‌هایی که در انتظار تأیید ادغام چندهمیلیاردی هستند و شرکت‌هایی که نیازمند مجوزهای صادرات فناوری حساسند. برای بسیاری از سیاستون و فعالان اقتصادی، این نمونه‌ای نادمان از یک واقعیت بزرگ‌تر است؛ قدرت سیاسی در آمریکا به کالایی خریدنی تبدیل شده است، متشکل اساسی این است، وقتی قواعد روشن نباشد، اعتماد عمومی نیز فرو می‌ریزد و در نهایت حتی شرکت‌های بی‌گناه هم زیر سایه تردیدها دفن می‌شوند.

ادعای مریدان ترامپ: « دولت کمتر سخت‌گیر باشد، اقتصاد بهتر رشد می‌کند»

حامیان ترامپ این روزها استدلال می‌کنند که کاهش سخت‌گیری دولت باعث تسهیل سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی می‌شود. به گفته آن‌ها برخی قوانین بیش از حد سستگین و بازدارنده‌اند و بروکراسی باعث کندی نوآوری می‌شود و گاهی بی‌توجهی عمدی دولت به جزئیات، فضا را برای رشد بازتر می‌کند. اما اقتصاددان‌ها هشدار می‌دهند این نوع آزادسازی زمانی مفید است که استانداردهای پایه عدالت و شفافیت برقرار باشد. در غیر این صورت، فضای رقابت سالم به فضایی تبدیل می‌شود که در آن؛ «حرفه‌ای‌ترین شرکت‌ها برنده نیستند، بلکه آن‌هایی‌اند که نزدیک‌ترین دسترسی را دارند.»

آمریکا پیش از این هم فاسد بوده؛ اما هیچ وقت این‌گونه نه!

آمریکا سابقه رسوایی‌های بزرگ دارد؛ دوران زرین (Gilded Age) با رشوه‌های افسارگسیخته، دهه ۱۹۲۰ با پرونده‌های نفتی و واترگیت در دهه ۱۰۷۰. اما تحلیلگران می‌گویند وضعیت امروز یک تفاوت اساسی دارد:

۱. اندازه دولت امروز بسیار بزرگ‌تر است

در دهه ۱۹۲۰، کل هزینه دولت‌ها فقط ۵ درصد GDP بود؛ اکنون ۳۶

مدیر مسئول:

■ محمدامین ایمانجانی

■ قائم‌مقام مدیرمسئول:

■ مسعود فروغی

■ سردبیر:

■ محمد زعیم‌زاده

■ تلفن و فکس:

■ ۰۲۱)۶۲۹۹۹۴۹۵

■ کدپستی:

■ ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

■ چاپ:

■ چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

■ نشانی:

■ خیابان حافظ،پلین‌تر از جمهوری

■ روی‌روی ساختمان‌نبورس

■ ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

